

Darīsim KOPĀ!

KURĀ STĀVĀ LABĀK DZĪVOT?

**AUGŠĒJO UN APAKŠĒJO STĀVU IEMĪTNIKI
CIEŠ ATŠKIRĪGU IEMESLU DĒĻ** 11. lpp.

MŪS ATKAL APDRAUD LEGIONELLA

**BEZ TAM KANALIZĀCIJĀ ATRASTS
POLIOMIELĪTA VĪRUS.
MAZGĀJIET DUŠAS GALVIŅU...**

10. lpp.

№10(38), oktobris 2011

Svarīgākais par māju apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem

AINO SALMIŅŠ: „NEVIENS BEZ SILTUMA NEPALIKS”

**BET NOLIETOTĀS
KOMUNIKĀCIJAS
JEBKURĀ BRĪDĪ
VAR PLĪST,
UN TAD SALS
VISI**

3., 5. lpp.

TRĪS STUNDAS IESLODZĪJUMĀ

**JŪSU LIFTU APKALPO
FIRMA VIENDIENĪTE?
NĒSĀJIET LĪDZI SVIESTMAIZES –
IESTRĒGT VAR UZ ILGU LAIKU!**

8. lpp.

Sekojet ziņām mūsu interneta lappusē www.kopaa.lv

AINO SALMIŅŠ: „BEZ SILTUMA LATVIJA NEPALIKS”

Iedzīvotāju parādu dēļ siltuma piegādātāji jau trešo gadu taupa uz modernizācijas rēķina. Plīsis vai neplīsis? – tāds ir jautājums

Ilona MILLERE

Oktobrī laiks kļuvis vēss un vietām jau sākusies apkures sezona. Kopā ar Latvijas Pašvaldību savienības ekspertu Aino Salmiņu centāties noskaidrot, kas šogad paliks bez siltuma un vai pašvaldībām pietiks naudas dzīvokļa pabalstiem.

Aizdeva un nomierināja

Aino Salmiņš ir slavens ar savām pesimistiskajām prognozēm. Šovasar tieši viņš, Latvijas Pašvaldību savienības (LPS) padomnieks, pirmais darīja zināmu sabiedrībai, ka iedzīvotāju kopējais parāds par siltumu pārsniedz 40 miljonus latu. Šis rekords lika par daudz ko padomāt. Vispirms jau par to, vai nākamā apkures sezona Latvijā sāksies, vai arī siltuma ražotāji cits pēc cita pieņems bankrotu.

7. jūlijā LPS nosūtīja vēstuli Valda Dombrovska valdībai, pieprasot konkrētu rīcību – atlikt akcīzes nodokļa ieviešanu gāzei, laikus izskatīt iespēju no valsts budžeta piešķirt līdzfinansējumu sociālo pabalstu izmaksai, palīdzēt siltuma piegādātājiem ar kredītiem. Vienīgais, ko izdarīja Ministru kabinets, – piešķīra siltuma piegādes uzņēmumiem aizdevumu no Valsts kases pret pašvaldību garantiju.

Kas mūs sagaida turpmāk? Gaidījām no Aino Salmiņa apokaliptisku prognozi, taču eksperts mūs pārsteidza. Viņa-

prāt, neviena Latvijas pilsēta un neviena māja bez siltuma nepaliks.

Privātie palikuši „aiz borta”

– Tātad valdība devusi iespēju siltuma piegādātājiem saņemt kredītus sezonas sākšanai. Vai tas nozīmē, ka situācija apkures jomā Latvijā sāk nokārtoties?

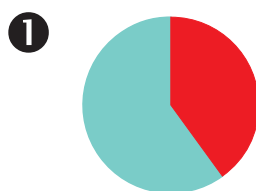
– Uzņēmumi tiešām var saņemt Valsts kases aizdevumu, bet garantijas šādam kredītam tiek piešķirtas tikai pašvaldībām piederošajiem siltumražotājiem. Privātajiem garantijas netiek dotas, tātad arī kredīti ne.

– Ko tas nozīmē?

– To, ka valsts atbalstu nesaņem tādas lielas pilsētas kā Cēsis, Tukums, Jelgava un citas, kurās siltuma piegādes uzņēmumi pieder privātpašniekiem.

– Valsts atkal iedalījusi iedzīvotājus kategorijās...

– Netieši tā iznāk, tāpēc privāto uzņēmēju droši var vērsties ar sūdzību Konkurences padomē. Es to pateicu valdības sēdē. Zināt, ko diskriminācijas dēļ cietušajām pašvaldībām ieteica Finanšu ministrija?

1 Aptuveni **40%** Latvijas iedzīvotāju komunālo rēķinu samaksa ir apgrūtināta

2 Pašvaldību tēriņi par dzīvokļa un GMI pabalstiem šogad palielināsies par **30%**

3 Iedzīvotāju iekrātais parāds par siltumu var ļoti drīz pazemināt apkures kvalitāti un drošumu

– Ko?

– Pārkaņķ likumu! Finanšu ministrijā saka: „Tā kā jūsu siltumražotājiem iedzīvotāju parādu dēļ trūkst apgrozāmo līdzekļu, pašvaldībām derētu iepriekš samaksāt par savu objektu – skolu, bērnudārzu utt. – apkuri”. Tādējādi tiktu papildināta siltumražotāju kase. Bet pašvaldības nevar samaksāt par siltumu gadu uz priekšu, tām nav tādas naudas!

– Ko darīs privāto uzņēmēji, kam liegts valsts aizdevums?

– Tādi siltumražotāji ir pilnībā atkarīgi no iedzīvotāju disciplīnas. Vai arī no saviem mātes uzņēmumiem, lielajām ārvalstu kompānijām.

Par sevi un par kaimiņu

– Ir ziņas, ka pat pašvaldībām piederošie siltuma uzņēmumi ne-

steidz pēc kredītiem kurināmā iegādei un sezonas sākšanai. Kāpēc tā?

– Tāpēc, ka būs jāmaksā aizņēmuma procenti Valsts kasei. Jebkuram uzņēmumam tas nozīmē tarifu automātisku kāpumu.

– Interesanta situācija: uzņēmumi ņem kredītus, lai parādnieku vietā samaksātu par gāzi, bet tarifu kāpums skars visus, arī apzinīgos maksātājus! Vai tas ir taisnīgi?

– Žurnālisti pastāvīgi klaigā, ka vara vēlas piespiest godīgus cilvēkus maksāt ļaunprātīgo parādnieku vietā. Tenu ir tāds piemērs. Diemžēl tā darbojas sistēma.

– Vai būtu iespējams mūsu mājas apsildīt bez kredītiem?

– Iedzīvotāju parādi visās pilsētās caurmērā līdzinās pusotra līdz divu mēnešu maksai par apkuri. Daži uzņēmumi vairs nevar iztikt bez aizņēmuma.

– Bet siltumražotājiem taču ir tiesības runāt ar namu pārvaldēm no spēka pozīcijām: nav samaksāts par siltumu – nebūs pakalpojuma.

– Patlaban tā arī notiek. Pēc 1. maija datiem Latvijas iedzīvotāji par siltumu bija parādā 40 miljonus latu. Bet tas nav gluži reāls skaitlis, tas atspoguļo tikai namu pārvalžu pastarpināto parādu siltuma piegādes uzņēmumiem. Patiesībā iedzīvotāji ir parādā vēl vairāk, gluži vienkārši pārvaldnieki ir likuši lietā savas iekšējās rezerves, lai segtu daļu neapmaksāto rēķinu un nodrošinātu mājām apkuri.

– Bet namu pārvaldēm taču nav tiesību tā rīkoties!

– Pēc likuma pārvaldnieki patiešām drīkst siltuma piegādātājam pārskaitīt tikai to naudu, ko iedzīvotāji samaksājuši par pakalpojumu, bet lauvas tiesa

Turpinājums 5. lpp.

KUR VAR DABŪT AVĪZI?

■ Rīgas namu apsaimniekotājs

Rīgas namu pārvaldnieka iecirkņos:

- Avots
- Centrs
- Daugava
- Jugla
- Krasts

- Kurzeme
- Kengarags
- Mežciems
- Pļavnieki
- Purvciems
- Valdemārs
- Vecmīlgrāvis

- Kā arī:
- Rīgas apsaimniekotāju asociācija, Lāčplēša ielā 24 – 408, Rīgā
- Bijušā Rīgas Vidzemes priekšpilsētas izpildīdīrijā
- SIA „Sagdiana”, mēbeles veikals, Kronu ielā 23b, Rīga
- Filiāļu tīkls „SPECS”, SIA „Akvedukts”

- Veikalos „Mežam un Dārzam”:
- Kalnciema ielā 17a, Rīga
- Brīvības gatve 350a, Rīga
- Lielveikalos „Būvniecības ABC”:
- Pērnavas ielā 27/29, Rīgā
- Mūkusalas ielā 93, Rīgā

Pēc nākamā «Darīsim kopā!» numura jautāji 17. novembrī

Avīze «Darīsim kopā!»

Izdevējs:
SIA «EGO projekts»
Reģistrācijas numurs: 000703294
Telefons: 20042031
Reklāmas nodaļa: 28681192
http://www.kopaa.lv
E-pasts: info@kopaa.lv
Rīga, Lāčplēša ielā 24, LV-1011
Iznāk sadarbībā ar Rīgas Apsaimniekotāju Asociāciju
Iespiests: SIA «Poligrāfijas grupa Mūkusalā»

Tirāža: 20 000

Celtniecības firma
tori €

**BERAMO
BŪVMATERIĀLU
TIRDZNICĪBA UN PIEGĀDE**

Visu veidu smiltis, grants, dolomīta un granīta šķembas, baltās un pelēkās marmora drupatas, oļi, tenisīts, smiltis ar sāli, tehniskā sāls (neiesaiņota vai 50 kg maisos), betons, java, keramzīts, izdedži, malca, MELNZEME, KŪTSMĒSLI, KŪDRA.

BŪVGRUŽU, SADZĪVES ATKRITUMU, SNIEGA SAVĀKŠANA UN IZVEŠANA:
Teritoriju, pagrabu un telpu tīrīšana.

ĒKU DEMONTĀŽA

TRANSPORTA PAKALPOJUMI: pašgāzēji GAZ, ZIL, KamAZ, Mercedes-Benz, DAF ar manipulatoru, Ekskavators.

Strādājam bez brīvdienām. Jebkurš samaksas veids. Cenas pēc vienošanās.

Tālr. **67529957** no 8.00 līdz 20.00, mob. **29255785**

ATLAIDES DERĪGUMA TERMIŅŠ NAV IEROBEŽOTS

ATLAIDE KUPONA UZRĀDĪTĀJAM 5%

300 latu energoauditam

Rīgas dome nolēmusi veicināt iedzīvotāju interesi par mājokļu renovāciju. Šai nolūkā Enerģētikas aģentūra lūdz pašvaldībai naudu diviem projektiem: daudzdzīvokļu māju energoauditam un tipveida dokumentācijas izstrādei 12 dažādas sērijas māju nosiltināšanai.

Mājokļu un vides departaments atsaucīgi uzņēmis Enerģētikas aģentūras idejas. Energoauditam, piemēram, pilsēta piešķirs 25 tūkstošus latu. Ar šo naudu pietiks 80 lielu daudzstāvu namu apsekošanai.

„Pašvaldība segs 80% energoaudita izmaksu,” precizēja Mājokļu un vides departamentā. „Katra māja saņems ne vairāk par 300 latiem”.

Mulsina tas, ka pašvaldības naudu Enerģētikas aģentūra dalīs ar SIA Rīgas namu pārvaldnieks starpniecību. Mājām, kas vēlēšies saņemt atbalstu, vajadzēs piedalīties konkursā. Vai tik nesanāks tā, ka dzīvokļu īpašnieku

biedrības un kooperatīvi atkal tiks atstumti malā?

Kas attiecas uz tipveida dokumentācijas izstrādi dažādu sēriju mājām, jāteic: jau sen bija laiks. Iedzīvotāji it bieži krietni panikā, uzzinot, cik daudz dokumentu un projektu jāpasūta par mājas kopējo naudu. Savukārt tipveida dokumenti viņiem būs pieejami bez maksas.

Tipveida dokumentācijas pakešu izstrādei Enerģētikas aģentūra prasa 44 tūkstošus latu. Droši vien nauda tiks piešķirta. Galvenais, lai dokumenti pēc tam neapputētu kāda ierēdņa plauktā un dotu labumu Latvijas iedzīvotājiem. **K**

Gaisma atbildēs par visu?

Pagājušajā mēnesī uzņēmums Rīgas namu pārvaldnieks sniedza pārskatu domes deputātiem par to, kā norisinās cīņa ar parādniekiem. Finanšu ministrijas ierosinājumu atslēgt nemaksātājiem elektrību apsaimniekotājs atbalsta, atzīstot to par efektīvāko iedzīvotāju „audzināšanas” metodi.

Pirms kāda laika Rīgas namu pārvaldnieks vērsās pie Lietuvas kolēģiem, lai uzzinātu, kā kaimiņi panāk augstu maksāšanas disciplīnu.

Izrādās, ka pamatu pamats ir tiešie līgumi starp patērētājiem un pakalpojumu sniedzējiem. Latvijā lielākoties tiešā veidā var norēķināties tikai par elektrību un gāzi, bet ne par ūdeni un siltumu.

Tostarp pašvaldības apsaimniekošanas uzņēmuma speciālisti atzīst, ka šobrīd ir tikai viens veids, kā ietekmēt jebkuru komunālo rēķinu nemaksātājus, proti, atslēgt viņiem elektrību.

„Dažas citu pilsētu namu pārvaldes vēsta, ka aizmetinot parādniekiem kanalizāciju,” saka SIA Rīgas namu pārvaldnieks vadītājs Ervins Straupe, „taču tā ir visistākā muļķība ar grandioziem izdevumiem. Gribētu redzēt to drosmīnietu, kas ņemsies nosprostot kanalizāciju sešpadsmit stāvu mājas sestā stāva dzīvoklī Zolitūdē!”

Tādu drosmīnietu nav, jo tad visa sešpadsmit stāvu māja paliktu bez kanalizācijas. Goda vārds, labāk sēdēt bez siltuma... **K**

GLĀBIET! MELNAS SIENAS!

Ļaudis izdomājuši daudz paņēmienus pelējuma iznīcināšanai. Kurš no tiem ir drošs?

Liene VARGA

✉ „Dzīvojam Imantā, nupat mums piedzima trešais bērniņš – meitiņa. Nesen vīrs dzīvoklī veica ģenerāltīrīšanu ar mēbeļu pārbīdīšanu un atklāja, ka aiz skapjiem un zem paklājiem ir melns no pelējuma. Paskatījos vērīgāk un pamānīju, ka pelējums lien pat pa griestiem.

Ķīmijas skolotāja dēla skolā esot stāstījusi, ka pelējumu varot likvidēt ar ūdeņraža pārskābi. Ja godīgi, pārskābe daudz nelīdz. Mēs esam dziļā šokā, jo jūsu avīzē lasījām, ka pelējums izraisa alerģiju un elpošanas ceļu slimības. Ļoti baidāmies par mazo meitiņu!

Pelējuma cēlonis ir neaizdarītās paneļu šuves. Bijām namu pārvaldē, neko nepanācām. Tur sacīja: vāciet parakstus, balsojiet par šuvju remontu, krājiet naudu. Tas viss ir labi, bet agrāk par pavasari nekas netiks darīts. Mēs laistām kaktus ar ūdeņraža pārskābi un klausāmies, vai bērni nesāk klepot. Droši vien līdzīgā situācijā ir tūkstošiem ģimeņu. Kā vismaz pagaidām atrisināt problēmu?”

Ar cieņu, Jeļena

Tautas metodes cīņai pret pelējumu

■ Agrāk telpās lika softes – lielas jaudas spuldzes, bet nekādu rezultātu tās nedeja. Pelējuma sēnītes ir ļoti nīpras būtnes, no tās vietas, kur spīd softe, tās ātri migrē uz citu. Turklāt nav sevišķi ērti dzīvot istabā, kur visu laiku acis žilbina spoža gaisma.

■ Bojātos materiāla virsmu iecirkņus apstrādā ar vara vitriolu (INDE!) vai kancelejas līmi. Palīdz, bet laiku pa laikam pelējums parādās citā vietā.

■ Pelējuma bojātās mēbeļu vietas ar otas palīdzību apstrādā ar sēnītēm indīgu šķīdumu, kas satur 22 gramus

dzelzs vitriola, 44 gramus kālija alumīnija alauna un 18 gramus vārmās sāls uz litru ūdens. Bet diez vai ir vēlams nodarboties ar tādiem eksperimentiem dzīvoklī, kur ir zīdains.

■ Pelējuma traipus no ledusskapja vai maizes kastes sienīnām noņem ar dzeramās sodas šķīdumā (viena tējkarote uz glāzi ūdens) samitrinātu drānu, pēc tam notīrīto vietu apstrādā ar galda etiķi.

■ Un, beidzot, pats drošākais un efektīvākais paņēmieni – iegādāties mūsdienīgu ķīmisko līdzekli, ko pārdod būvmateriālu un saimniecības preču veikalos, un ar to apstrādāt pelējuma bojātās virsmas. Cilvēkiem tas ir nekaitīgi, pelējumam nāvējoši.

Kā samazināt pelējuma rašanās risku

■ Padomājiet, kā novietot mēbeles: ja smagi priekšmeti tiek piespiesti cieši pie sienas, tie ierobežo gaisa cirkulāciju, un tad drīz vien uz sienām parādās kondensāta pilieni, pēc tam arī pelējums.

P.S. Lai maize nepelētu, ņem nelielu vates tamponu, uzpilda tam 5–10 pilienus joda tinktūras, ievieto pudelītē, aizbāž pudelīti ar tīru vates piciņu un kopā ar maizi ievieto polietilēna maisiņā, ko cieši aizsien. Joda izgarojumi rada maisiņā pelējumam „nāvējošu” atmosfēru, bet tā kā joda ir pavisam neliels daudzums, maizes garša no tā necieš.

Kļūst lētāks, bet... sadārdzinās

Rīgas siltums sola oktobrī siltuma tarifu pazemināt par diviem procentiem. Taču eksperti lēš, ka Latvijas iedzīvotāji par apkuri maksās vairāk nekā pagājušajā gadā.

SEB bankas eksperts Edmunds Rudzītis laikrakstā Neatkarīgā prognozē, ka ziemas vidū centrālās apkures cena Rīgā varētu būt par 10–15 procentiem augstāka nekā iepriekšējā apkures sezonā. Pēc viņa teiktā, siltumenerģijas cenu izmaiņas šobrīd

ietekmē divi faktori – resursu cenas un akcīzes nodoklis dabasgāzei. Avīze jau vēstīja, ka no šā gada 1. jūlija dabasgāze, ko izmanto siltuma un elektroenerģijas ražošanai, tiek aplikta ar akcīzes nodokli 12 latu apmērā par tūkstoš kubikmetriem.

Dabasgāzei piemērotais akcīzes nodoklis jau pamudinājis uzņēmumu Rīgas siltums iesniegt Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai jauno siltumapgādes tarifu projektu, kas paredz tarifu paaugstinājumu no nākamā gada 1. janvāra aptuveni par 2–3 procentiem. Pagaidām ar akcīzes nodokļa piemērošanu saistītās izmaksas sedz pats uzņēmums. **K**

PATIESĪBAS MIRKLIS

No 15. oktobra līdz 15. novembrim izšķiras jūsu mājas apsaimniekošanas maksas liktenis 2012. gadā. Piedalieties!

Marina MATROŅINA,
speciāli laikrakstam „Darīsim kopā!”

To māju iedzīvotājiem, kuru pārvaldīšanu nav pārņēmuši paši dzīvokļu īpašnieki, nav īpaši daudz tiesību, bet ir viens mēnesis gadā, kad pārvaldniekam jāuzklausa viņu viedoklis galvenajā jautājumā – par pārvaldīšanu un apsaimniekošanas maksu. Kā šo maksu samazināt? Kā panākt, lai mājā tiktu veikti nepieciešamie remonta darbi? Kā ietaupīt mājas naudu? Sekojiet mūsu instrukcijai.

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 1014 dzīvokļu īpašnieku nepārņemtās daudzdzīvokļu mājas pārvaldniekam līdz 15. oktobrim jāstāda mājas apsaimniekošanas tāme nākamajam gadam.

Tāme ir plāns, kurā pārvaldnieks norāda, cik daudz naudas paredzējis novirzīt mājas tehniskajai apkopei, cik sanitārajai kopšanai, cik remonta darbiem. Atsevišķā ailē ir ierakstīta

pārvaldnieka administratīvajiem izdevumiem paredzētā summa. Saskaitiet šos izdevumus un iegūsiet apsaimniekošanas maksu, kas Latvijā svārstās no 15 līdz 80 santīmiem par kvadrātmetru. Gribam vai negribam, bet šī nauda mums katru mēnesi jāsamaksā namu pārvaldei.

Vienkārši tāpat ņemt naudu no iedzīvotājiem pārvaldnieks nevar, viņam ir jāpaskaidro, par ko maksā dzīvokļu

īpašnieki un īrnieki, kā nauda tiks izlietota. Tāpēc arī viņš sastāda tāmi nākamajam gadam.

Taču tāmei nav tikai informatīvs raksturs. Ministru kabineta noteikumi Nr. 1014 nosaka, ka pat pārvaldīšanā nepārņemto māju iedzīvotājiem ir tiesības mājas apsaimniekošanas tāmē izdarīt grozījumus. Piemēram, viņi var atteikties no mājas sanitārās kopšanas, tas ļaus ietaupīt naudu uz

DZĪVOKĻU ĪPAŠNIEKI NAV PĀRŅĒMUŠI MĀJAS Uzziniet, kā pārvaldnieks apsaimniekos jūsu māju nāk Piedalieties 2012. gada tāmes apstiprināšanā, izman

līdz 15. oktobrim

30 dienu laikā
pēc paziņojuma saņemšanas

5 da
dienu l

PĀRVALDNIKS:

- sastāda mājas apsaimniekošanas un uzturēšanas tāmi nākamajam gadam
- nosaka ikmēneša **apsaimniekošanas maksu**, rēķinot uz platības vienu kvadrātmetru

PĀRVALDNIKS:

- paziņo dzīvokļu īpašniekiem apsaimniekošanas maksu nākamajam kalendārajam gadam
  - norāda **laiku un vietu**, kur iedzīvotāji var iepazīties ar pilnu mājas apsaimniekošanas un remonta darbu tāmi
- Pēc dzīvokļa īpašnieka pirmā pieprasījuma pārvaldnieks viņam izsniedz vai nosūta pilnu mājas tāmi

IEDZĪVOTĀJI

kopsapulcē var pieņemt lēmumu apstiprināt pārvaldnieka tāmi un remonta darbu plānu. Kopsapulce var pilnvarot uzticības personu sarunām ar pārvaldnieku.

IEDZĪVOTĀJI
noraida pār
plānu.
Rakstiski p
pārvaldniek

- Apsaimniekošanas maksā ietilpst maksa par šādiem pakalpojumiem:
- mājas sanitārā kopšana un labiekārtošana
  - tehniskā apkope un plānotais remonts
  - mājas pārvaldīšanas pakalpojumi
  - remonta darbu plānošana nākamajam periodam

Piemēram,
informācijas stends
vai mājas lapa
internetā

no 2012. gada 1. janvāra
(vai pārvaldnieka noteikta cita datuma)

IEDZĪVOTĀJI nereaģē uz pārvaldnieka piedāvāto tāmes projektu. Tāme stājas spēkā un mainīt to nevar.

MĀJA
tiek apsaim-
niekota
saskaņā
ar pārvald-
nieka tāmi

IEDZĪVOTĀJI piekrīt pārvaldnieka plānam.

līdz

Ja IEDZĪVOTĀJI nav pārņēmuši mājas pārvaldīšanu, spēkā stājas

sētnieka algas rēķina. Tikai tādā gadījumā iedzīvotājiem pašiem nāksies kopt māju un viņi paši atbildēs attiecīgajām varas struktūrām par tajā valdošo kārtību.

Lai iedzīvotāji darītu zināmu savu viedokli par pārvaldnieka nākamā gada plāniem, ieteicams noturēt kopsapulci. Tajā viņi var kopīgi apspriest tāmi un izlemt, piekrist tai vai nepiekrist. Nepiekrīt? Dzīvokļu īpašnieki vispārējā balsošanā var noraidīt namu pārvaldes iecerēto remonta darbu plānu (mainīt, papildināt vai, gluži otrādi, sašaurināt darbu klāstu). Viņi var aicināt pārvaldnieku samazināt administratīvos izdevumus, var pieņemt lēmumu izveidot mājas rezerves fondu.

Kopsapulces lēmums jānoformē protokola veidā un jāparaksta vairākiem dzīvokļu īpašniekiem. Pārvaldniekam jāņem vērā visi dzīvokļu īpašnieku norādījumi. Ja viņš nespēj māju apsaimniekot par iedzīvotāju piedāvāto cenu, viņam tas jāpasaka, piedāvājot dzīvokļu īpašniekiem pārņemt pārvaldīšanas tiesības.

Tūkstošiem māju iedzīvotāju ik gadus risina aktīvas sarunas ar pārvaldniekiem. Viņi nesauž, jo zina – ja līdz 15. novembrim nebūs paiduši savu viedokli, spēkā stāsies pārvaldnieka piedāvātais apsaimniekošanas plāns. Pēc 15. novembra to vairs nevarēs grozīt. Tāpēc bez vilcināšanās jāizmanto iespēja ietekmēt mājas apsaimniekošanas maksu un kvalitāti.

Diemžēl daudzi iedzīvotāji joprojām nezina savas tiesības vai arī kautrējas namu pārvaldē pieprasīt gada tāmi. Tā ir liela kļūda. Pārvaldnieka pienākums ir pēc dzīvokļa īpašnieka pirmā pieprasījuma izsniegt viņam tāmes projektu. Pat ja iedzīvotāji principā neiebilst pret piedāvāto apsaimniekošanas maksu, tāme palīdzēs viņiem saprast, kā tiek izlietota nauda un kādi remonta darbi mājā gaidāmi.

Tāpat ņemiet gada tāmi, izpētiet skaitļus, apspriediet, nebaidieties iesaistīties diskusijā ar pārvaldnieku! Jūsu aktivitāte nāks mājai par labu. **K**

Sētnieks ir par dārgu!

„Pateicoties jūsu rakstiem par namu pārvaldēm, daudz esam uzzinājuši un daudzus jautājumus atrisinājuši. Bet šoreiz – par īpaši sāpīgu jautājumu, par sētniekiem.

Reiz jūs rakstījāt, ka piecu sešu sekciju māja sētniekam maksā 80 latu un par šo naudu viņam jāmazgā grīdas un logi kāpņu telpās, atkritumu konteineri un atkritumu vadi. Ar vārdu sakot, viņš ir atbildīgs par tīrību visās koplietošanas telpās un apkārtējā teritorijā.

Pie mums viss ir gandrīz otrādi. Mūsu mājas iemītnieki izlasīja dokumentus un uzzināja, ka mūsu divu sekciju mājas dzīvokļi visi kopā par apsaimniekošanu maksā ap 500 latu mēnesī, bet lauvas tiesa šīs naudas – 248 lati – tiek tērēti sētnieces algai.

Par sētnieces darbu mums nav pamata sūdzēties, viņa strādā divpadsmit stundas dienā, ravē puķu dobes un tā aprūpē mūsu 15 kvadrātmetru pagalmiņu, ka prieks skatīties. Tikai viena

lieta – viņa nekopj koplietošanas telpas, to dara kāda mūsu mājas iemītniece, kurai katru mēnesi savācam par latīņam no katra dzīvokļa.

Pēc jūsu raksta devāmies uz namu pārvaldi un paziņojām, ka sētnieces alga neatbilst mūsu pagalma platībai un mums nepavisam nav vajadzīgs, lai nabaga sieviete 12–15 stundas dienā pucētu mūsu zālienus. Nevienā Rēzeknes pagalmā pēc pulksten 12 dienā sētnieki vairs nav manāmi, tikai mūsējā līdz tumsai kaut ko plūc un grābj, pie viena izgrābjot no mājas budžeta pusi naudas.

Mūsu pārvaldnieks atbildēja, ka samazināt atalgojumu sētniecei nevar, jo tā esot valdības noteiktā minimālā alga. Ļoti dīvaini bija dzirdēt tādu at-

bildi! Mēs apstaigājām visus dzīvokļu kooperatīvus Rēzeknē, tur darbinieki nevarēja vien nobrīnīties par mūsu sētnieces algu. Namu pārvaldes administratīvajiem izdevumiem mēs maksājam 190 latu mēnesī. Kas paliek mājai? Nav jau nekāds brīnums, ka mūžam esam parādā.

Tā turpinās jau septiņus gadus. Ar šausmām domājam, kas notiks, ja politiķi lems paaugstināt minimālo algu. Daudzi priecāsies, bet mēs līdz ausīm iestigsim parādos.

Mēģinājām rast risinājumu no dzīvokļu īpašnieku pozīcijām, palūdzām, lai pārvaldnieks parāda ar sētnieci noslēgto darba līgumu, bet pārvaldnieks mums papīru nerādīja – tā esot privāta informācija.

Pastāstiet ar avīzes starpniecību, kādi varianti būtu iespējami sētnieka sakarā un kā mums rīkoties tālāk. Mūsu mājas pārvaldīšanu iedzīvotāji nav pārņēmuši”.

Redakcijas atbilde

Mīļie lasītāji, saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.1014 jums ir tiesības atteikties no sētnieka pakalpojumiem un pašiem uzņemties pienākumu kopt mājas teritoriju. Var taču, piemēram, rindas kārtībā nogrābt zālienu. Tā jūsu nelīdās mājas kontā iekrāsies daudz vairāk naudas remontam.

Kas jādara, lai pārņemtu pagalma kopšanu? Laikā, kas atvēlēts 2012. gada apsaimniekošanas izdevumu tāmes projekta apspriešanai (no 15. oktobra līdz 15. novembrim), jāsarīko kopsapulce. Par atteikšanos no sētnieka pakalpojumiem jānobalso vairāk nekā pusei dzīvokļu īpašnieku. Šis jūsu lēmums pārvaldniekam būs jāpilda.

Atsakoties no sētnieka, jums ir tiesības ietaupīto naudu ieskaitīt mājas remonta fondā. Cits variants – samazināt maksu par apsaimniekošanu.

Tikai iegaumējiet, ka pagalmu nāksies uzturēt tīru, pretējā gadījumā pašvaldības administratīvā inspekcija var uzlikt naudas sodu, ko pārvaldnieks iekļaus kārtējā dzīvokļa rēķinā. **K**

S PĀRVALDĪŠANU?

amajā sezonā!

tojot mūsu shēmu – instrukciju!

Sagatavota pēc Ministru kabineta noteikumiem №1014

arba laikā

JI
rvaldnieka

aziņo
kam...

...par lēmumu pārņemt mājas pārvaldīšanu.

...par pašu sagatavotās tāmes projekta apstiprināšanu kopsapulcē.

MĀJU
apsaimnieko
paši iedzīvotāji
vai viņu
izraudzīts jauns
pārvaldnieks

- NEVAR atteikties no mājas tehniskās apkopes un pārvaldīšanas pakalpojumiem
- VAR atteikties no sanitārās kopšanas, paši nodrošinot koplietošanas telpu un apkārtējās teritorijas kopšanu kopsapulces apstiprinātā kārtībā

PĀRVALDNIKS sniedz dzīvokļu īpašniekiem rakstisku atbildi par iespējam nodrošināt pakalpojumus par maksu, kādu dzīvokļu īpašnieki apstiprinājuši kopsapulcē.

10
d
a
r
b
a
d
i
e
n
u

IEDZĪVOTĀJI pārņem mājas pārvaldīšanu.

MĀJU
apsaimnieko
pārvaldnieks
saskaņā ar
iedzīvotāju
sastādīto
tāmi

JĀ

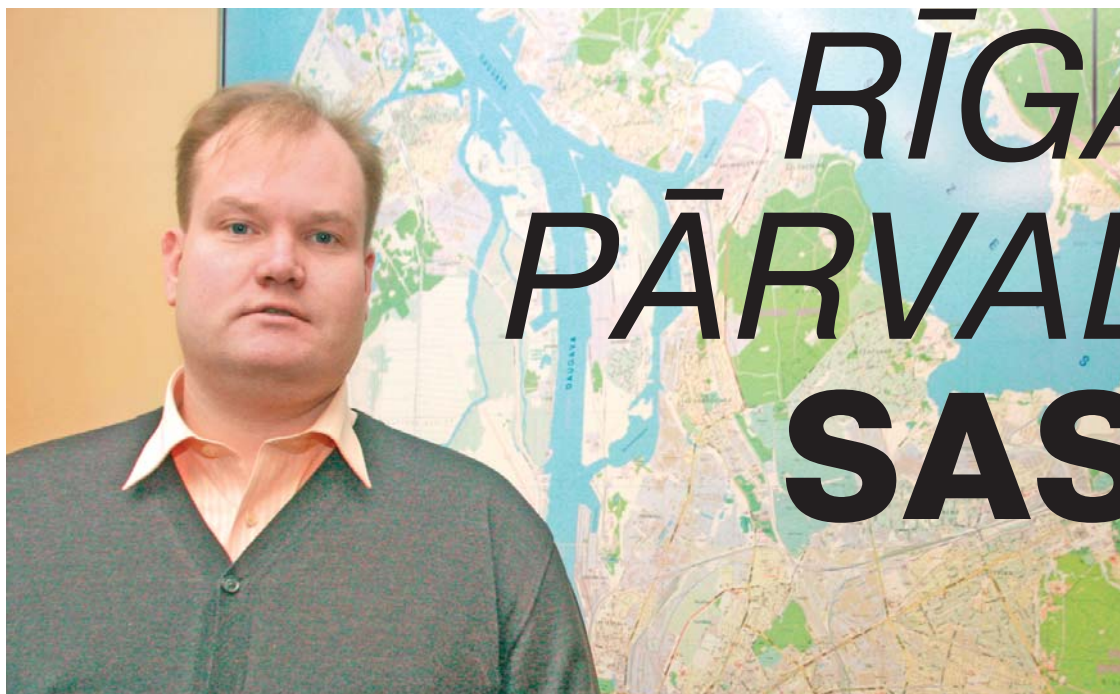
NE

1. janvārim

s pārvaldnieka piedāvātā apsaimniekošanas maksu.

Ervins Straupe, uzņēmuma Rīgas namu pārvaldnieks vadītājs

RĪGAS NAMU PĀRVALDNIIEKS: SASILDĪSIM VISUS

Liene VARGA

Rīgā sākas apkures sezona, simtiem māju jau pieslēgtas. Pašvaldības uzņēmuma Rīgas namu pārvaldnieks vadītājs Ervins Straupe stāsta, kā uzņēmums sagatavojies ziemei un vai spēs apsildīt visas mājas.

Iedzīvotāji parādā 20 miljonus

– Mūsu klientu parādi vasarā samazinājušies pavisam nedaudz, – atzīst SIA Rīgas namu pārvaldnieks valdes priekšsēdētājs, – iedzīvotāji joprojām par siltumu un apsaimniekošanu nav samaksājuši 20 miljonus latu.

– Kāpēc iedzīvotāji nav samaksājuši parādu siltajā gadalaikā, kad kārtējie rēķini bija saudzējoši?

– Mēs patiešām gaidījām lielāku aktivitāti. Tiklīdz beidzas apkures sezona, cilvēki tradicionāli sāk kārtot ziemas parādus. Šoreiz situācija nemainījās līdz pat jūlija beigām, tā uzlabojās tikai augustā un septembrī.

– Kāpēc?

– Manuprāt, uzņēmums Rīgas siltums sarīkoja labu akciju – nosūtīja iedzīvotājiem paziņojumus par mājai iekrājušos parādu. Tas lika cilvēkiem mazliet saņemties.

– Ar kādu parādu par siltumu jūs sākat apkures sezonu?

– Uzņēmuma Rīgas namu pārvaldnieks parāds Rīgas siltumam 11. oktobrī bija 2,87 miljoni latu. Bet mēs esam saņēmuši piecu miljonu latu kredītu, tāpēc ceram apkures sezonas gaitā pilnībā norēķināties ar siltumtīkliem.

– Tas ir slavējami, jo tad Rīgas siltums nevarēs atslēgt pakalpojumu mājām-parādniecēm. Bet iedzīvotāju parāds par apkuri taču nekur nav pazudis?

– Tas ir aptuveni 10 miljonu latu liels.

– Kā tas iespējams: iedzīvotāji namu pārvaldei nemaksā, bet jūs tomēr norēķināties ar piegādātāju?

– Mēs izmantojam iekšējo naudas apgrozījumu. Protams, varētu šos līdzekļus tērēt ar lielāku labumu mājām,

bet par siltumu nākas domāt vispirmām kārtām.

– Vai tas nozīmē, ka Rīgas namu pārvaldnieks ķeras pie māju remonta uzkrājumiem un atdod tos Rīgas siltumam iedzīvotāju parādu segšanai?

– Nē, nekādā gadījumā. Katrai mājai ir pašai savs uzkrājumu konts, ja tajā iekrāts pietiekami daudz naudas, lai varētu sākt remonta vai labiekārtošanas darbus, māja ar to var brīvi rīkoties atbilstoši dzīvokļu īpašnieku kopsapulces lēmumam. Vai kādam no iemītniekiem ir vai nav parāds par siltumu, tam šajā gadījumā nav nekādas nozīmes.

Jauna tendence: grafiku sastādīšana

– Pavasarī namu pārvalde solīja nopietni pievērsties parādniekiem. Vai ar viņiem tiek vairāk strādāts?

„Nevaru teikt, ka situācija kardināli mainījusies un ka mēs saņemam divas trīs reizes vairāk naudas, bet lieta ir iekustējusies. Tiesā iesniegts vairāk nekā 1000 lietu”.

– Kopējie parādu piedzišanas rādītāji ir uzlabojušies. Nevaru teikt, ka situācija kardināli mainījusies un ka mēs saņemam divas trīs reizes vairāk naudas, bet lieta ir iekustējusies. Tiesā iesniegts vairāk nekā 1000 lietu.

– Bet tiesa ir pēdējais solis...

– Taisnība, rakstīt prasības pieteikumus ir nepatīkami un pašai namu pārvaldei neizdevīgi, tāpēc priecājamies,

ka cilvēki aktīvi interesējas par parāda atmaksas grafiku sastādīšanu.

– Vai tādu grafiku var sastādīt savā namu pārvaldes iecirknī?

– Jā, un tā ir jauna tendence – pēdējie divi mēneši rāda, ka cilvēki labprāt vērsas pēc tāda papīra. Maksimālais iekrātā parāda atmaksāšanas laiks ir 18 mēneši. Iedzīvotāji nevēlas novest lietu līdz tiesai. Viņi saprot, ka parādu agrāk vai vēlāk nāksies atdot, un vēlas to darīt iespējami nesāpīgākā veidā.

Pieci miljoni

– Pašvaldības namu pārvalde nupat saņēma bankas kredītu piecu miljonu latu apmērā. Kam tas vajadzīgs?

– Lēmums aizņemt naudu tika pieņemts pirms vairākiem mēnešiem. Tad mums likās, ka namu pārvaldes parāds uzņēmumam Rīgas siltums pirms apkures sezonas sākuma sasniegs 4,5 miljonus latu. Ar to arī rēķinājāmies, nosakot aizņēmuma summu, jo par siltumu vajadzēja samaksāt.

– Visu naudu plānojat atdot, lai segtu iedzīvotāju parādu par siltumu?

– Tiesi tā. Bet vasarā mūsu klienti sāka maksāt regulārāk, tāpēc visus piecus miljonus Rīgas siltumam neatdosim.

– Ko darīsiet ar pāri palikušo naudu?

– Pirmkārt, mums nav obligāti uzreiz jāizlieto viss kredīts. Otrkārt, namu pārvaldei ir arī citas saistības, ko izdevīgāk izpildīt bez kavēšanās.

– Kas tās par saistībām?

– Piemēram, pagaidu investīcijas remonta darbos.

– Bet kas tad maksās kredīta procentus?

– Mēs saņemam no iedzīvotājiem ne tikai maksu par dzīvokli, bet arī par maksājumu aizkavēšanu aprēķināto soda naudu. No šiem līdzekļiem arī maksāsim kredīta procentus.

– Mēs neesam Rīgas domes struktūra, tāpēc nekādi politiskie lēmumi tiešā veidā uz mums neattiecas. Mēs uz situāciju raugāties no sava skatupunkta: visās mājās dzīvo cilvēki, tai skaitā pensionāri, kas godprātīgi maksā par siltumu. Vai tiešām viņiem būtu jācieš dažu nemaksātāju dēļ?

– Jūs uzņematies sociālo funkciju aizsargāt cilvēkus, kas samaksā-

„Mēs tikai uzskatām, ka cīnīties ar parādniekiem un nodrošināt ar siltumu visus pārējos ir namu pārvaldes tiešs pienākums”.

– Labs jaunums – šie izdevumi nebūs ietverti apsaimniekošanas maksā, vai ne?

– Likums mums neļauj to darīt.

– Tas ir labi, jo godīgiem cilvēkiem nenāksies netieši maksāt par parādniekiem.

– Tiesi tā. Mēs jau paši saprotam, ka paaugstināt maksu par apsaimniekošanu, lai atdotu kredītu, nebūtu godīgi attiecībā pret apzinīgajiem iedzīvotājiem.

Namu pārvalde garantē siltumu

– Jūs nesen paziņojāt, ka neviena māja Rīgā nepalik bez siltuma.

– Ņemsim un precizēsim: es ar to gribēju teikt, ka bez pakalpojuma nepalik neviena mūsu namu pārvaldes apsaimniekotā un pagājušajā gadā siltumam pieslēgtā māja.

– Ko tas nozīmē?

– Lieta tāda, ka pagājušajā ziemā bez apkures palika trīs mūsu mājas. Viena pati atteicās no pakalpojuma, otras (tā ir sociālā māja Lielupes ielā) iemītniekus paredzēts pārvietot, trešā palika bez siltuma remonta darbu dēļ. Ja šie darbi ir pabeigti, mēs esam gatavi arī tur atdzīvot radiatorus.

– Citas pilsētas ziņo, ka nepieņēms saviem parādniekiem siltumu. Vai Rīga ir pieņēmusi politisku lēmumu sildīt visus?

juši par pakalpojumu?

– Mēs tikai uzskatām, ka cīnīties ar parādniekiem un nodrošināt ar siltumu visus pārējos ir namu pārvaldes tiešs pienākums.

Tiem, kam nav paveicies

– Rīgā lielus parādus iekrājušas daudzas mājas, ko apsaimnieko privātās namu pārvaldes. Šīm mājām draud karstā ūdens atslēgšana, auksti radiatoru ziemā. Vai esat gatavi tādās daudzdzīvokļu mājās ņemt savā paspārnē un nodrošināt ar siltumu?

– Mēs jau pieņemam apsaimniekošanā tādās mājas. Dažas patiešām nokļuvušas grūtā situācijā, tām ir daudzu tūkstošu parādi. Bet lēmums sadarboties attiecībā uz katru māju tiek pieņemts individuāli.

– Tātad dažas var saņemt Rīgas namu pārvaldnieka atteikumu?

– Pilnīgi iespējams. Viss atkarīgs no klientu vēlmēs sadarboties Piemēram, pagājušajā gadā pārņēmām vairākas mājas no uzņēmuma Māju serviss KSA. Šīs apsaimniekotājs nebija pārskaitījis Rīgas siltumam no iedzīvotājiem par apkuri saņemto naudu. Cilvēkiem nācās maksāt otrreiz, citādi mūsu namu pārvalde nevarēja garantēt viņu dzīvokļos siltus radiatorus. **K**

LEGIONELLA JOPROJĀM BĪSTAMA

Tiesībsargs un Ekonomikas ministrija cenšas likvidēt „legionāru slimību”, bet dara to ļoti lēni

A. ŠEVČENKO

Tas notika pavisam nesen. Padzīvojuši rīdzinieci saslima ar legionelozi. Pēc Infektoloģijas centra speciālistu domām, infekciju viņa bija saķērusi, mazgādamās dušā. Bīstamā slimība rīdziniecei beidzās letāli. Saslima arī viņas meita, bet tai laimējās atveseļoties. Pēc dažām nedēļām viņa vērsās ar iesniegumu pie LR tiesībsarga Jura Jansona: sieviete uzskata, ka Latvijas komunālie uzņēmumi necenšas pasargāt mūs no briesmīgās slimības...

Atkal aktuāli

Atgādināsim, ka šovasar Rīgas ūdensvadā tika atklātas legionellas – mikroorganismi, kas bojā cilvēka plaušas. Tās var iekļūt organismā, ieelpojot aerosolizētas ūdens daļiņas, kas veidojas no sīkiem ūdens pilieniņiem. Tātad atliek tikai legionellām iemānot karstā ūdens piegādes sistēmā, lai ar tām inficētos vesela ģimene, pat visa māja vai rajons.

Letāls iznākums „legionāru slimības” gadījumā sasniedz 20%: ārstiem ne vienmēr izdodas laikus noteikt diagnozi, bet slimības norise ir ļoti smaga – tiek bojāta centrālā nervu sistēma, gremošanas orgāni utt.

Pavasārī pēc pirmajiem legionellozes gadījumiem Latvijas Infektoloģijas centrs izplatīja informāciju, norādot, ka „pie iekārtām, kas veido ūdens aerosolu, pieder karstā un aukstā ūdens sistēmas, t.sk. dušas un krāni, virpuļvannas vai baseini, turku pirtis un saunas, karstie avoti, gaisa mitrinātāji, gaisa kondicionētāju dzesēšanas iekārtas, dekoratīvās strūklakas”.

Pēdējie Infektoloģijas centra paziņojumi nākuši klajā šā gada septembrī. Ārsti informē, ka slimība turpina izplatīties.

Kaitīgā taupība

– Šā gada astoņos mēnešos Latvijā jau inficējušies 23 cilvēki, vēl astoņos gadījumos mēs turpinām epidemioloģiskos izmeklējumus. Diemžēl diviem slimniekiem legionelloze beidzās letāli, – stāsta Infektoloģijas centra Epidemioloģiskās drošības un sabiedrī-

bas veselības departamenta direktors Juris Perevoščikovs.

Salīdzinājumam: tādā pašā laikā posmā pērn Latvijā tika atklāti tikai divi legionellozes gadījumi. Pats nepatīkamākais ir tas, ka liela daļa slimnieku (10 gadījumi) ir inficējušies mājās.

Ārsti epidemiologi turpina apsekot saslimušo cilvēku mājas. Vispirmām kārtām viņi ņem ūdens paraugus dzīvokļos un māju kopējos siltummezglos. Astoņos gadījumos bīstamās baktērijas atrastas karstā ūdens sistēmā.

No kurienes šī nelaime? Speciālisti uzskata, ka pie visa vainīgs mūsu taupīgums. Jau vairākus gadus cilvēki cenšas iespējami mazāk maksāt par karsto ūdeni, tāpēc lūdz namu pārvaldes ūdens temperatūru pazemināt līdz 45 grādiem, bet naktīs dažviet pat līdz 35 grādiem.

Diemžēl šī gluži nevainīgā vēlme taupīt novedusi pie katastrofālām sekām. Lai kavētu legionellu vairošanos, mājās jāuztur zema aukstā ūdens temperatūra (zem 20 grādiem) un augsta karstā ūdens (virs 50 grādiem).

– Turklāt vajadzīgās temperatūras ūdenim jāskatās jau minūti pēc krāna atgriešanas, – uzstāj speciālisti.

Tragēdija neko nav iemācījusi?

Legionellas var ieviesties arī krānos, kas ilgi nav lietoti. Tās okupē veļas mašīnu gumijas blīves, ūdens sildītājus. Citi faktori – rūsa un bioloģiskie nosēdumi caurulēs.

Infektoloģijas centra speciālistu ieteikumi ir pavisam vienkārši:

– Svarīgi ir regulāri notīrīt organisko un neorganisko aplikumu dušas galviņām, ūdens sildītājiem un citām ierīcēm, kā arī laiku pa laiku tās dezinficēt. Ja duša vai krāns ilgi nav lietoti, ļaujiet ūdenim dažas minūtes notecēt. Raugieties, lai šajā procesā nerastos tvaiki vai šļakatas!

Tas viss ir labi, taču tamlīdzīgus padomus mēs dzirdam jau kopš pavasara, bet pārlicību par drošību tie neviens. Ja legionellas ieviesušās kopējā mājas ūdens piegādes sistēmā, iedzīvotāji riskē inficēties, lai cik bieži dezinficētu dušas galviņu.

Tieši par to savā vēstulē tiesībsargam rakstīja no legionellozes mirušās sievietes meita. Juris Jansons problēmu uztvēra ļoti nopietni.

– Ikvienam Latvijas iedzīvotājam ir konstitucionālas tiesības uz veselību, – viņš paziņoja valdībai. – Valstij jāsaņem tautas tiesības.

Ņemot vērā legionellozes uzliesmojumu, Juris Jansons izpētīja ūdensapgādes normatīvus. Viņš noskaidroja, ka karstā ūdens temperatūrai sadales vietā jābūt +55 līdz +70 grādu robežās. Bet izrādās, ka šī prasība attiecas... tikai uz mājām, kas būvētas pēc 1998. gada. Uz vecākām ne, ko no tām var prasīt?

Rīgas siltums parādīja tiesībsargam līgumus ar klientiem. No tiem izriet, ka uzņēmumam jānodrošina mājām ūdens, kura temperatūra ir maksimāli tuva 50 grādiem (visai izplūdis jēdziens, vai ne?). Ja mājā ir tehniskas problēmas, temperatūra var noslīdēt līdz 43 grādiem.

– Bet mirušās sievietes meita raksta, ka pat pēc tragēdijas karstā ūdens temperatūra viņas dzīvoklī nemēdz būt augstāka par 35 grādiem, – uzsver tiesībsargs.

Mazgājiet dušu un boileri!

Iedzīvotājiem cietušās sievietes šausmas: šā remdenā ūdentīņa dēļ viņa zaudēja tuvāko cilvēku un pati pārcieta smagu slimību. Ik reizes, mazgājoties dušā, sieviete ir spiesta domāt, vai šoreiz izies sveikā.

Izstudējis materiālus, Juris Jansons darīja zināmus valdībai savus secinājumus. Viņš uzskata, ka Latvijā jāizstrādā vietotas karstā ūdens piegādes prasības, paredzot to ieviešanas kontroles mehānismu. Otra tiesībsarga prasība – nodrošināt visiem Latvijas iedzīvotājiem informāciju par to, kā rīkoties, lai mazinātu saslimšanas risku.

Ministrijas sarosījās, tām bija arodies sarežģīts uzdevums – gādāt, lai legionella pamet Latviju. To iespējams panākt, padarot karsto ūdeni patiešām karstu.

Oktoobra sākumā Ekonomikas ministrija vērsās pie namu pārvaldēm ar jautājumu: vai tehniski ir iespējams uzturēt karstā ūdens temperatūru virs 50 grādiem un kādas sekas tas varētu radīt iedzīvotājiem? Šonedēļ namu pārvaldēm jādod ierēdņiem atbilde. Un tad ministrijā droši vien pamazītiņām sāks sacerēt vienotus noteikumus attiecībā uz karstā ūdens kvalitāti.

Bet pagaidām cilvēkiem atliek vien pašlaulies uz sevi un dezinfekcijas līdzekļiem. Mans padoms: mazgājiet dušas galviņu. Tas ir pats vienkāršākais paņēmieni saslimšanas riska mazināšanai. **K**

KOMENTĀRS

„Temperatūra jau paaugstināta par 5 grādiem!”

Kā pašvaldības uzņēmums Rīgas namu pārvaldnieks cīnās ar legionellām ūdensvadā? Uz jautājumu atbild uzņēmuma pārstāvis Kristis Leiškals:

– Valsts sanitārie dienesti ar apskauzamu pastāvību atrod daudzstāvu mājās dažādus pārkāpumus – šodien vienus, rīt citus. Vasarā runas par slimību izraisošajiem mikroorganismiem piekļusa, bet oktobrī atkal atsākās. Mēs pret visu izturamies nopietni. Pēc epidemiologu pieprasījuma sarēķinājām, cik maksās karstā ūdens piegādes sistēmu pilnīga dezinfekcija mūsu apsaimniekotajās mājās, sanāca šausmīgi miljoni.

Pēc mūsu aplēsēm, par tādu pasākumu katram dzīvoklim būtu jāmaksā 15 lati. Bet galvenais, ka vienreizēja dezinfekcija nedos noturīgu rezultātu. Tāpēc kopīgi ar Rīgas siltumu pieņemām lēmumu karstā ūdens temperatūru dzīvokļos paaugstināt par pieciem grādiem. Ceram, ka tas atrisinās legionellozes problēmu. **K**

AUGŠĀ – BAILĪGI, APAKŠĀ – NETĪRI

Kurā stāvā ir vislabāk dzīvot? Uz šo jautājumu atbild zinātnieki

Kaitīgās vielas koncentrējas 10–12 metru augstumā. Eiropā dzīvot augstāk par sesto stāvu neskaitās prestiži, tas esot kaitīgi veselībai. Latvijā nav cienā apakšējie stāvi, it īpaši pirmais. Patiesībā dzīvei jebkurā stāvā ir savi plusi un mīnusi.

Apakšējie ļaudis

No pirmā līdz trešajam stāvam dzīve parasti noris koku ēnā. Zeme nav tālu, stundām var klausīties, kā kļavas zars sitas pret logu, ar vārdu sakot, no psiholoģiskā komforta viedokļa tā dzīvot ir vislabāk – saglabājas reāla saikne ar apkārtni pasauli, neveidojas ieradums skatīties uz cilvēkiem no augšas.

Taču „piezemētāji” dzīvei ir arī savi trūkumi: palēnināta gaisa cirkulācija, traucēta gaisa apmaiņa, lielāks apēnojums un mitrums. Tas viss tiek patogēnām sēnēm un baktērijām, kuras tādā klimātā lieliski jūtas un ieviešas betona pārsegos, lien mēbelēs un mūsu plaušās. Sēņu sporas var provocēt bronhītu, pneimoniju un iedarbināt alergisko reakciju mehānismu.

Koku ēnā zāle aug negribīgi, tāpēc nereti zālieni zem dzīvokļu logiem pārvēršas par pastāvīgu putekļu perēkli. Vispār pirmo stāvu iemītnieki vairāk par citiem cieš no dažādiem uz zemes esošiem piesārņojuma avotiem. Mašīnu izmeši, asfalts piesātina gaisu ar formaldehīdiem, oglekļa, slāpekļa oksīdiem.

Bet tad, ja māja atrodas pagalmā, pirmo triecienu uzņem tādas mehāniskās barjeras kā kaimiņos esošās ēkas un apkārtējie koki. Tātad aizsargātā vietā, kas atrodas vismaz 200 metru attālumā no autostrādes, arī pirmajā stāvā var elpot ar pilnu krūti. Ja aizsardzības nav, var rasties problēmas, īpaši prestižā trešā stāva iemītniekiem – kaitīgās vielas koncentrējas tieši šajā augstumā. Jau piektā stāva augstumā to ir daudz mazāk.

Pašaizsardzības paņēmieni. Apēnotu dzīvokli vislabāk vēdināt non-stop režīmā, grīdas mazgāt iespējami biežāk. Nav vēlams aizslēpties aiz hermētiskiem plastmasas logiem – bez svaiga gaisa jūs jutīsities kā dārzenī polietilēna maisiņā.

Jaunajās mājās telpas tiek vēdinātas caur ventilācijas kameru, kas iet caur visiem dzīvokļiem. Šajā konstrukcijā pirmajos stāvos vilkme ir visspēcīgākā. Tādā mājā sēnītes neieviesīsies.

Visiem, kas dzīvo ceļu tuvumā, nepieciešami gaisa jonizatori, attīrītāji, mitrinātāji: mākslīga atmosfēra šai gadījumā ir labāka par dabīgo.

Augstu debesīs

Daudzi uzskata – jo augstāk, jo labāk: gaiss tīrāks, trokšņu mazāk, skats pa logu skaistāks. Taču, pēc pilsētūbniecības ekologu domām, nav vērts līst augstāk par sesto stāvu. Gaiss tur, augstu debesīs, nemaz nav tik tīrs: jebkuru pilsētu apdūmo lielu un mazu uzņēmumu skursteņi, un kaitīgo vielu koncentrācija 30 un vairāk metru augstumā var būt pat ļoti ievērojama, īpaši, ja vējš pūš uz jūsu pusi.

Otrs neredzamais ienaidnieks, kas apdraud augšējo stāvu iemītniekus, ir elektroaparātu radītais elektromagnētiskais starojums. Protams, elektroinstalācija un veļas mašīna rada vienādu fonu gan pirmajā, gan 17. stāvā, taču dzelzsbetona konstrukcija nelaiž cauri elektromagnētiskos viļņus, liekot tiem cirkulēt pa dzīvokli un virzot daļu fona uz augšējiem stāviem, līdz pat bēniņiem. Jo augstāk, jo spēcīgāks kopējais fons. Pastāv uzskats, ka tieši tāpēc paneļu māju augšējo stāvu iemītnieki biežāk mokās ar galvassāpēm un sliktu noskaņojumu.

Pašaizsardzības paņēmieni. Izvairīties no dzīves jaukumiem spēcīgā elektromagnētiskajā laukā iespējams, no bloku mājas pārceļoties uz ķieģeļu vai monolīta dzelzsbetona un ķieģeļu konstrukcijas namu, kas neakumulē kaitīgo starojumu. Kas attiecas uz tīru gaisu, tad, pērkot dzīvokli, nebūs lieki izmantot speciālo ekoloģisko dienestu pakalpojumus: tie var noteikt gaisa sastāvu jūsu izraudzītā stāva augstumā un pateikt, pie kāda virziena vēja nevajadzētu iet uz balkona.

Es dzirdu, kā aug bambuss

Pilsētnieku galvenais ienaidnieks ir troksnis, tas spēj aizklūt gan līdz pirmajam, gan divdesmitajam stāvam. Bet speciālistu sastādītās trokšņu kartes rāda, ka reizēm troksnis iet īsāko ceļu (pretaizdzīšanas sistēmas skaņa „izsit” stiklus pirmajā stāvā), bet reizēm autostrādes duna moka piektā līdz astotā stāva iemītniekus.

Izrādās, ka skaņas viļņa ceļš ir atkarīgs no koku un lielu un mazu būvju daudzuma tā ceļā. Ļoti bie-

ži līdz pirmā stāva logiem troksnis nenonāk, bet brīvi lido augšup: uz pagalma soliņa sēdoša pāriša čuksti vai sētnieka slotas rītmiskie švīksti sasniedz cilvēkus augšējo stāvu guļamistabās. Liela nozīme ir arī akustikai: akas veida pagalmā, piemēram, augšup ceļas atbalss efekta pastiprināta skaņa.

Pašaizsardzības paņēmieni. Izraugoties mājokli, izejiet uz balkona un paklausieties, vai dzirdams, par ko apspriežas tantiņas pie nama ārdurvīm. Izpētiet rajona trokšņu kartes un novērtējiet, kādā zonā atradīsies jūsu dzīvoklis. Ja problēma jau pastāv, to var atrisināt ar speciālu vēdlodziņu konstrukciju logiem: daudzkārt atstarojoties no tiem, skaņas vilnis zaudē spēku.

Svarīgi

No putna lidojuma augstuma. Pēc ārvalstu zinātnieku jaunākajiem datiem, katrs trešais cilvēks baidās no augstuma. Daudzstāvu namu augšējo stāvu iemītniekiem var attīstīties slimīgas bailes no slēgtas telpas (klostrofobija) vai bailes no atklātiem plašumiem (agorafobija).

Daudzstāvu namu augšējie stāvi vibrē – jo augstāks stāvs, jo vibrācija spēcīgāka. Reizēm tā var pārsniegt pieļaujamos rādītājus un iedarboties uz noteiktām smadzeņu struktūrām, ietekmējot cilvēka nervu sistēmu. Pie rezonanses cilvēks izjūt nomāktību, neizskaidrojamu nemieru, pat šausmas. Dzīve augstu virs zemes cilvēkam nav dabiska – viņš izjūt nedrošību, nevar atslābināties un atbrīvoties no psiholoģiskās spriedzes. **K**

PASŪTĪT? TAS VIEGLI IZDARĀMS!

Noformējiet abonementu un saņemsiet avīzi mājās!

«Darīsim kopā!»
indekss **1255**

«Делаем вместе!»
indekss **1256**

LATVIJAS PASTS
MĀJAS LAPĀ INTERNETĀ
www.abone.pasts.lv

vai ABONĒŠANAS
CENTRĀ **DIENA**
www.abone.lv

vai JEBKURĀ
LATVIJAS PASTS
NODAĻĀ

Darīsim KOPĀ! **Делаем ВМЕСТЕ!**

Abonēšanas cenas:

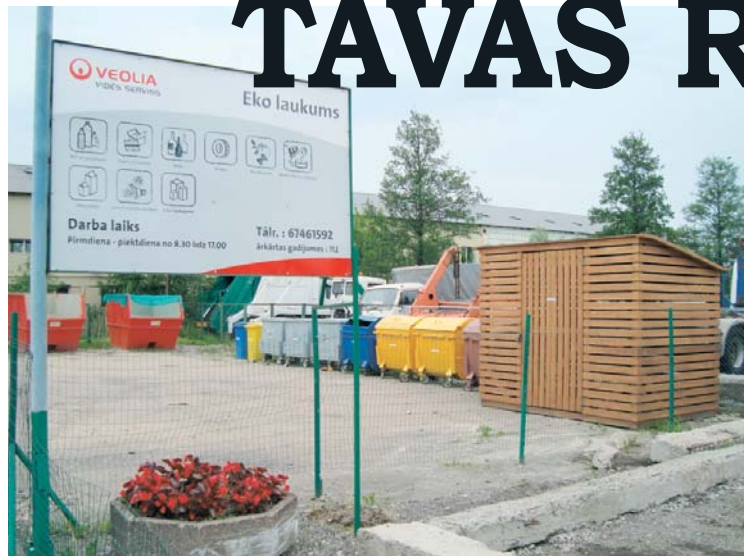
1 mēnesis	0,55 Ls
3 mēneši	1,65 Ls
6 mēneši	3,30 Ls
9 mēneši	4,75 Ls
1 gads	6,00 Ls

Jautājumus varat uzdot pa tālruni +371 20042031 vai elektronisko pastu info@kopaa.lv.

**KATRS, KAS NODOD MAKULATŪRU,
PALĪDZ SAGLABĀT MŪSU DABU**

MEŽA LIKTENIS – TAVĀS ROKĀS

Aicinājums „Nodod makulatūru – glāb mežus!” atkal ir aktuāls. Visiem, kam rūp mūsu planētas nākotne, jāatceras, ka 100 kilogramu pārstrādei nodota lietota papīra palīdz saglabāt vienu koku.

Nereti nākas dzirdēt, ka vairs neesot kur nodot makulatūru. Ne tā kā agrāk, kad izlietotā papīra pieņemšanas punkti bija katrā rajonā un cilvēks, kurš cītīgi krāja un nodeva vecās avīzes, pretī varēja dabūt interesantas grāmatas un ceļojumus. Viss pareizi, tagad par makulatūru grāmatas nedod. Taču aizvien vairāk cilvēku cenšas saudzēt dabu. Un kas ir vienkāršāk – iestādīt koku vai pareizajā vietā nodot makulatūru, kuru jūs jau grasījāties iemest atkritumu tvertnē? Šķiet, veco papīru pārstrādei tomēr ir dodama priekšroka, jo tā jūs varat saglabāt ne tikai vienu koku, bet pat veselu birzi!

Kā paveikt šo cildeno darbu? Mūsdienu mājokļos nav kur krāt un glabāt makulatūru, piedevām cilvēki īsti nezina, kur un kā var nodot veco avīžu un papīru saiņus.

Uz šiem jautājumiem atbildi sniedz uzņēmuma *Veolia vides serviss* darbinieki. Pēc viņu teiktā, vislabāk ir makulatūru vest uz speciālo atkritumu šķirošanas laukumu Rīgā, Spilves ielā 8b.

Rīgā daudzviet ir konteineri sašķirotajam papīram, taču pieredze liecina, ka šajos konteineros nonāk vairāk nekā 70% citu atkritumu, – saka uzņēmuma pārstāvis **Normunds Petrovs**. – Tas nozīmē, ka bieži vien operatorkompānija nevar tvertņu saturu nosūtīt otrreizējai pārstrādei, jo tas ir sabojāts

Viena tonna no makulatūras izgatavota papīra saglabā 17 kokus, 30 000 litru ūdens, 2000 kWh elektroenerģijas.

Ļoti žēl, ka tādejādi iet zudumā godprātīgu cilvēku darbs. Tā nenotiks, ja sašķirotos atkritumus jūs nogādāsiat speciālajā laukumā Spilves ielā. Laukums tiek uzraudzīts. Turp brauc tikai jūs domubiedri – cilvēki, kam rūp daba.

Lai makulatūru aizgādātu uz laukumu, tā nav īpaši jākrāj. Tiklīdz plauktā sakrājušies kaudzīte izlasītu avīžu un nevajadzīgu papīru, iegriezieties Spilves ielā kaut vai pa ceļam uz darbu. Patīkams noskaņojums visai dienai garantēts: jūs taču no paša rīta esat paveicis labu darbu!

26556830 – tālruna numurs, pa kuru zvanīt tiem, kas vēlas nodot vecus papīrus lielā apjomā. Pēc makulatūras virs 100 kilogramiem aizbrauksim bez maksas!

– Ja mājās vai birojā sakrājies daudz nevajadzīgu papīru, tad var bez maksas izsaukt mūsu uzņēmuma mašīnu, – stāsta **Normunds Petrovs**. – Mēs aizbrauksim pēc jebkura daudzuma makulatūras, ja tās svars pārsniedz 100 kilogramu. Tālrunis mašīnas izsaukšanai – **26556830**.

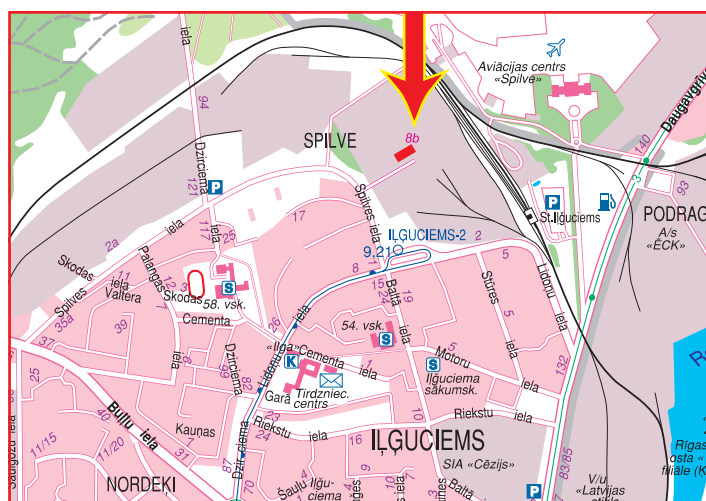
Piebildīsim, ka aptuveni 100 kilogramu sver puse kubikmetra vecu avīžu. Tāds pats svars būs pāris kubikmetriem kartona vai kubikmetram parastā papīra.

Jebkurš sociāli atbildīgs cilvēks saprot, ka nav vajadzīgi nekādi materiālie stimuli, lai nodotu makulatūru. Mūsu planētas ekoloģija ir atkarīga arī no tā, cik aktīvi mēs

šķirosim un nodosim tamlīdzīgus atkritumus.

Pēc pētnieku domām, pārstrādei derīgi lietoti papīri veido aptuveni 40% no cilvēces radītajiem atkritumiem. Makulatūrai nav vieta izgāztuvē. Ļausim tai dzīvot otru dzīvi.

Vairāk informācijas par Veolia vides serviss jaunajiem pakalpojumiem var saņemt pa tālruni 29487471, 28658000 vai e-pastu: martins.korotkevics@veolia-vs.lv.

Atgādinām, ka kompānija *Veolia vides serviss* Rīgā atklāja atkritumu šķirošanas laukumu. Turp var vest vecas riepas, makulatūru, stiklu un plastmasu. Iedzīvotāji atkritumus var sašķirot un nodot pilnīgi par velti! *Veolia vides serviss* laukuma adrese: Rīga, Spilves iela 8b.

Tehniskā SALS SMILTIS ar sāli

neiesaiņota vai 50 kg maisos

Strādājam bez brīvdienām. Jebkurš samaksas veids. Cenas pēc vienošanās.

Tāl. **67529957** no 8.00 līdz 20.00, mob. **29255785**

ATLAIDES DERĪGUMA TERMIŅŠ NAV IEROBEŽOTS

ATLAIDE KUPONA UZRĀDĪTĀJAM 5%

Akciju sabiedrība

RĪGAS NAMU APSAIMNIEKOTĀJS

Apsaimniekojam mājas, kurām ir biedrības vai pilnvarotās personas!

Rīga, Lāčplēša iela 24, tālrunis 67893079, info@rna.lv

IZNOMĀ Lāčplēša iela 24, k. A

BIROJA TELPAS CENTRĀ

IZDEVĪGAS CENAS

Tāl.: **29720081**

PIEJAMAS TELPAS NO 10 LĪDZ 200 kv.m.

Rīgas apsaimniekotāju asociācijas portāls

www.RigAA.lv

Viss par māju apsaimniekošanu!

Gaidam Jūsu jautājumus uz e-pastu info@rigaa.lv

Vācijas ražotāja apkures radiatori **“KERMI”**

25% atlaide no veikala cenas!

Projektēšana, piegāde, montāža, garantija

SIA SANREMS

Ūdens skaitītāju Siltumskaitītāju Pārbaude – Nomaīņa – Uzstādīšana Ūdens skaitītāju rādījumu starpības izlīdzināšana

Tāl.: **67612523, 67627695, 26327967**

Kandavas iela 41a, Rīga